

Neuvotteleva virkamies
Timo Halonen

EUROOPAN UNIONIN RAHOITUSOSUUDEN SEKÄ VALTION RAHOITUSOSUUDEN JAKAMINEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSILLE VUODEN 2022 TALOUSARVIOSSA MOMENTILLE 30.40.62 MYÖNNETYISTÄ MÄÄRÄRAHOISTA

Yleistä

Valtioneuvosto on 17.2.2022 ja Euroopan komissio 3.8.2022 hyväksynyt Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) Suomen ohjelman 2021–2027. Lisäksi valtioneuvosto on 17.2.2022 päättänyt EMKVR:sta Suomelle osoitettujen Euroopan unionin rahoitusosuuksien jaosta Manner-Suomen ja Ahvenanmaan kesken.

Toimintaohjelman rahoitus koko ohjelmakaudelle on yhteensä 140 318 962 euroa, josta EMKVR:n osuus on 71 755 962 euroa ja kansallisen vastinrahoituksen osuus 68 563 000 euroa. Ahvenanmaan osuudeksi EMKVR-rahoituksesta on vahvistettu 4 128 000 euroa.

Rahoitus on ohjelmassa jaettu toimintalinjoille sekä ohjelman toimeenpanoon tarkoitettulle tekniselle tuelle. Toimintalinjat ovat:

- 1) kestävän kalastuksen ja vesien elollisten luonnonvarojen ennallistamisen ja säilyttämisen edistäminen;
- 2) kestävien vesiviljelytoimien sekä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen edistäminen ja siten unionin elintarviketurvan edistäminen;
- 3) kestävän sinisen talouden mahdollistaminen rannikko-, saari- ja sisämaa-alueilla sekä kalastus- ja vesiviljely-yhteisöjen kehittämisen edistäminen;
- 4) kansainvälisen valtamerten hallinnoinnin vahvistaminen sekä turvallisten, turvattujen, puhtaiden ja kestävästi hoidettujen merten ja valtamerten mahdollistaminen.

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevan kansallisen lain (997/2021) mukaan maa- ja metsätalousministeriö on toimintaohjelman hallintoviranomainen ja vastaa mm. toimintaohjelman varojen käytön suunnittelusta ja varojen jaon valmistelusta toimintaohjelman tehtäviä hoitavien tahojen käyttöön. Tuen myöntämisestä Manner-Suomessa päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus).

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1392/2014, muutettu 692/2022) mukaan em. laissa säädettyjä tehtäviä hoitavat Pohjois-Suomen alueella Lapin, Järvi-Suomen alueella Pohjois-Savon ja Rannikko-Suomen alueella Varsinais-Suomen ELY-keskus. Varsinais-Suomen ELY-keskus hoitaa lisäksi koko maan alueella EMKVR:n ohjelman mukaiset kaupallisen kalastuksen valvonnan, kalatalouden tiedonkeruun, yhdenmetyt meripolitiikan ja teknisen tuen rahoittamiseen liittyvät tehtävät.

Jaettavissa olevat määrärahat

Valtion vuoden 2022 talousarviossa momentille 30.40.62 on budjetoitu 23 916 000 euroa elinkeinokalatalouden edistämiseen. Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelman Euroopan unionin rahoitusosuus vuonna 2022 on 11 514 000 euroa. Momentin määrärahasta 10 527 000 euroa on varattu EU:n osarahoittamien hankkeiden valtion rahoitusosuutta varten. Vuonna 2022 kokonaan kansallisesti rahoitettaviin menoihin on varattu 1 875 000 euroa, joka on tarkoitettu käytettäväksi hallitusohjelman mukaisesti kotimaisen kalan edistämistoimenpiteisiin sekä vahinkoja aiheuttavien hylkeiden poistosta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen sekä saimaannorpan suojelusta aiheutuvien taloudellisten vahinkojen korvaamiseen. Ahvenanmaa osoittaa alueellaan toteutettaviin hankkeisiin tarvittavan kansallisen vastinrahan omassa talousarviossaan.

Momentille 30.40.62 budjetoitu määräraha on kolmevuotinen siirtomääräraha.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten käyttöoikeuksien jakaminen

Määrärahojen alueellisesta jaosta päättää valtioneuvoston ohjesäännön 4 §:n 3 kohdan mukaan valtioneuvoston yleisistunto. Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevan kansallisen lain (997/2021) 2 §:n 1 momentin 4. kohdan mukaan maa- ja metsätalousministeriö vastaa toimintaohjelman Ahvenanmaan maakuntaa koskevan Euroopan unionin rahoitusosuuden ohjaamisesta maakunnan hallitukselle.

Ehdotetulla päätöksellä valtioneuvosto myöntäisi ELY-keskuksille alueellisen käyttö- ja kirjausoikeuden määrärahaan. ELY-keskukset rahoittavat hankkeita alueellisen käyttöoikeuden puitteissa.

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelmassa ei ole alueellisia rahoituskehyksiä. Jakoehdotus perustuu arvioituihin tarpeisiin eri ELY-keskusten alueilla. Pääosa Manner-Suomen määrärahoista esitetään jaettavaksi Varsinais-Suomen ELY-keskukselle, jossa hallinnoidaan alueellisten hankkeiden lisäksi suurin osa valtakunnallisista hankkeista, ja jonka alueella on paljon elinkeinokalatalouden yritystoimintaa. Käyttö- ja kirjausoikeudet ehdotetaan jaettavaksi seuraavasti:

Jako vuoden 2022 talousarviosta

ELY-keskus	EU-rahoitus 30.40.62.1	Kansallinen 30.40.62.2	Myönnöt talousarviosta yhteensä
	1	2	1+2
Lappi	1 980 000	2 020 000	4 000 000
Pohjois-Savo	2 970 000	3 030 000	6 000 000
Varsinais-Suomi	5 368 000	5 477 000	10 845 000
Yhteensä	10 318 000	10 527 000	20 845 000

Varojen tarkoituksenmukaisen käytön mahdollistamiseksi maa- ja metsätalousministeriölle esitetään annettavaksi valtuus omalla päätöksellään siirtää ELY-keskukselle myönnettyä alueellista käyttöoikeutta vähäisiltä osin toisille ELY-keskuksille.

Vuoden 2022 talousarviosta jää jakamatta yhteensä 1 196 000 euroa Euroopan unionin rahoitusosuutta. Jakamatta jäävästä määrärahasta varataan 508 000 euroa ohjelman teknisen avun toimenpiteisiin ja 688 000 euroa Ahvenanmaan EU-osuuden maksamiseen.

Henkilötyövuosien käyttökiintiöt

Valtion vuoden 2022 talousarvion mukaan momentin 30.40.62 määrärahaa saa käyttää myös enintään 80 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Henkilötyövuosien laskennassa otetaan huomioon vain valtion virastoihin ja laitoksiin palkattava henkilöstö.

Sen varmistamiseksi, että mainittua enimmäismäärää ei ylitetä, kullekin momentin määrärahaa käyttävälle ELY-keskukselle esitetään asetettavaksi henkilötyövuosien käyttökiintiö. ELY-keskuksen on järjestettävä henkilötyövuosien seuranta ja sen on määrärahaa myönnettäessä ja käytettäessä varmistettava, että henkilöstön palkkaamista koskevaa henkilötyövuosien enimmäismäärää ei ylitetä.

Maa- ja metsätalousministeriön käyttöön esitetään varattavaksi kolme henkilötyövuotta momentin kokonaan kansallisesti rahoitettavista toimenpiteistä mahdollisesti rahoitettavia hankkeita varten. Nämä hankkeet voivat liittyä esimerkiksi kalastuksen valvontaan tai elinkeinokalatalouden kehittämiseen. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriölle esitetään annettavaksi valtuus omalla päätöksellään vähäisiltä osin siirtää henkilötyövuosikiintiöitä ELY-keskusten välillä. Henkilötyövuosien käyttökiintiöt ehdotetaan jaettavaksi seuraavasti:

ELY-keskus	htv-kiintiö
Lappi	5
Pohjois-Savo	13
Varsinais-Suomi	59
Yhteensä	77